

33. ▶ BALLA BÉLA (1882-1965)

Tél (Rothenburg télen), 1911

Olaj, vászon, 80x100 cm
Jelezve vakrámán: TÉL. 911. [...] Balla Béla

Kezdő ár: 1 500 000 Ft / 4 839 EUR
Becsérték: 3 000 000 – 5 000 000 Ft
Estimated value: 9 677 – 16 129 EUR

KIÁLLÍTVÁ:

▶ Balla Béla kiállítása, Könyves Kálmán Szalon, Budapest, 1911. május, katalógus: 17. (Tél címen)

FELTEHETŐEN KIÁLLÍTVÁ:

▶ Balla Béla kiállítása, Arad, 1911. ősz (katalógus nélkül)

1. Tél a németországi Rothenburgban (képeslap)
2. Rothenburgi utcaszélet napjainkban

Annak dacára, hogy Balla Béla művei rendszeres szereplői a hazai és külföldi aukciós kínálatnak, sajnálatos módon nemhogy nagy, de még kismonográfia sem született róla és alkotói munkásságáról eddig. Legbővebben Szűcs György méltatta Balla munkásságát 2005-ben, az Artmagazin 9. számában. E cikkben Balla korai műveiből egész csokorra valót reprodukált, mely a művész 1911 körüli művészetét reprezentálja. Balla Béla először 1904-ben utazott Aradról Nagybányára, ahol Ferenczy Károly tanítványa lett. A következő évben is itt dolgozott néhány aradi műbarát támogatását élvezve, majd 1908 körül Münchenben töltött huzamosabb időt. **Első komoly művészi sikerét 1911-ben aratta, amikor a budapesti Könyves Kálmán Műkiadó Vállalat kiállító helyiségében, gyűjteményes tárlaton mutathatta be addigi művészi munkálkodásának eredményét.** A kiállításról számos kritika és méltatás jelent meg a sajtóban, jelezve a művész kvalitásait és a fővárosi bemutatkozás jelentőségét. **Lyka Károly a következőket írta,** az egyik legnagyobb példányszámban megjelenő sajtóorgánumban, az **Új Idők hasábjain:** „Nagyon tehetséges, sokat ígérő ifjú művészt ösmertünk meg Balla Bélában annak a kiállításnak révén, amelyet műveiből a Könyves Kálmán rendezett meg. Ha festményei nem is egyforma értékűek, mégis mind olyan embert árulnak el, aki festő-ösztönrel keres, kutat intenzív kifejezési formákat. **Legjobban azok a téli tájképek tetszettek nekünk, amelyekben valóban csekély apparátus mozgósításával ér el hatást: fürge, heves vonalai csaknem grafikai élűek és valóságos festő-szenvedélyről tanúskodnak.** Hatásuknak nagyban kedvez a vázlatos előadás, látszólagos hézagosságával, amely mögött mégis tömör, összefoglaló szemléletet látunk. Amint e képek röptében a természet impressziói nyomán keletkeztek: frissességükből sem vészett el semmi. A kiállítás minden esetre oly festővel ismertetett meg minket most először, akinek fejlődését helyes lesz figyelemmel kísérni, s akinek tehetsége rokonszenvet érdemel.” Balla 1911-es, közel hetven művet felvonultató gyűjteményes kiállításának katalógusában szerepel egy *Hóesés* és egy *Tél* című festmény is. Lyka éppen ezeket a havas témájú műveket emelte ki idézett írásában. Mivel a most aukcióra kerülő festmény vakkeretén a „Tél 911” korabeli felirat olvasható, így a mű legnagyobb valószínűséggel azonosítható a fenti tárlaton szerepelt festménnyel. Kemény Gyula restaurátor találatára szerint, **a kép a németországi Rothenburg ob der Tauber egyik festői utcáját ábrázolja, mely manapság is pont olyan képet mutat, mint Ballának több mint egy évszázaddal korábban. A mű nem csupán Balla művészi indulásának, de a korai magyar modernizmusnak is jelentős emléke.**

Rum Attila

